

EI ERKLÆRING OM PROFESSIONSETIK

1. Denne erklæring udgør en individuel og kollektive forpligtelse, som lærere og alle andre, som er beskæftiget med uddannelse, påtager sig. Denne forpligtelse fungerer som supplement til de love, regler og programmer, som udgør rammerne for udøvelsen af professionen. Den fungerer samtidig som et redskab til at hjælpe lærere og det øvrige uddannelsespersonale med at forholde sig til spørgsmål om professionel adfærd og samtidig til de problemer, der måtte opstå som følge af de indbyrdes forhold mellem de forskellige aktører på uddannelsesområdet.

ERKLÆRING OM PROFESSIONSETIK

Indledning

2. Et offentligt uddannelsessystem af kvalitet - en af hjørnestenene i det demokratiske samfund - har til opgave at sikre lige uddannelsesmuligheder for alle børn og unge, og er afgørende for samfundets trivsel gennem sit bidrag til økonomisk, social og kulturel udvikling. Lærere og andet uddannelsespersonale har et ansvar for at sikre, at befolkningen generelt har tillid til, at samtlige involverede i denne vigtige opgave yder en indsats af høj standard.
3. Udøvelsen af ansvarlige skøn er helt centralt for professionen, og omsorgsfulde, kompetente og engagerede læreres og andet uddannelsespersonales indsats for kunne hjælpe den enkelte elev til at opfylde sit potentiale er af afgørende betydning for den uddannelsesmæssige kvalitet.
4. Læreres og det øvrige uddannelsespersonales ekspertise og engagement bør kombineres med gode arbejdsforhold, opbakning fra samfundets side og en politik, som muliggør kvalitetsuddannelse. Det er kun når alle nødvendige komponenter er på plads, at det er muligt for lærere og andet uddannelsespersonale fuldt ud at leve op til deres ansvar over for eleverne og det omgivende samfund.
5. Lærerprofessionen vil i høj grad kunne drage nytte af at diskutere professionens centrale værdier. En sådan skærpeelse af bevidstheden om de normer og den etik, der gælder for professionen, vil kunne bidrage til at øge trivslen på arbejdspladsen for lærere og andet uddannelsespersonale samt medvirke til at øge deres status og selvværd og til at øge samfundets respekt for professionen.
6. Via medlemskabet af Education International (EI) har lærere og andet uddannelsespersonale samt deres fagforeninger forpligtet sig til at fremme en form for uddannelse, som giver den enkelte mulighed for at realisere sit potentiale i tilværelsen og for at bidrage til samfundets trivsel.
7. I erkendelse af omfanget af det ansvar, som er uløseligt forbundet med undervisningsprocessen, samt ansvaret for at opnå og opretholde den højeste grad af etisk adfærd over for professionen, eleverne, kollegerne og forældrene, bør EIs medlemsorganisationer:
 - a) aktivt fremme den politik og de resolutioner, som EIs kongres og forretningsudvalg har vedtaget inklusiv denne Erklæring om Professionsetik,
 - b) arbejde på at sikre, at uddannelsespersonalet nyder godt af arbejdsbetingelser, som giver dem mulighed for at opfylde deres forpligtelser, ved at sikre, at de er omfattet af de rettigheder, som garanteres alle ansatte i henhold til ILOs Erklæring om Grundlæggende Principper og Rettigheder på Arbejdspladsen samt efterfølgende erklæringer, som omfatter:
 - retten til organisationsfrihed
 - retten til at indgå kollektive overenskomster
 - frihed fra diskrimination på arbejdspladsen
 - ligestilling på arbejdspladsen
 - frihed fra tvungen arbejde
 - afskaffelse af børnearbejde
 - c) arbejde for at sikre, at deres medlemmer har de rettigheder, som er beskrevet i *ILO/UNESCO 'Recommendation concerning the Status of Teachers'* (anbefaling vedrørende læreres status) og UNESCOs 'Recommendation concerning the Status of Higher Education Teaching Personnel' (anbefaling vedrørende underviseres status inden for det videregående uddannelsessystem),

- d) bekæmpe alle former for racisme, fordomme eller diskrimination inden for uddannelsesområdet på grundlag af køn, ægteskabelig status, seksuel orientering, alder, religion, politisk tilhørsforhold, social eller økonomisk status, national eller etnisk oprindelse,
 - e) samarbejde på nationalt niveau om at fremme offentligt finansieret kvalitetsundervisning for alle børn samt om at øge uddannelsespersonalets status og beskytte dets rettigheder,
 - f) benytte deres indflydelse til at sikre adgang til kvalitetsuddannelse for alle børn verden over uden diskrimination - og især for børnearbejdere, børn fra marginaliserede grupper eller børn med særlige problemer,
8. Under indtryk heraf anbefaler EI vedtagelsen af følgende erklæring med henblik på at vejlede lærere og andet uddannelsespersonele samt deres organisationer i at respektere de etiske normer, som kræves af professionen.
9. **Forpligtelse over for professionen: Uddannelsespersonalet skal:**
- a) gøre sig berettiget til offentlighedens tillid og tiltro samt øge professionens agtelse ved at sørge for kvalitetsuddannelse til alle elever,
 - b) sikre regelmæssig opdatering og forbedring af det professionelle vidensgrundlag,
 - c) tilrettelægge arten, omfanget og den tidsmæssige organisering af deres livslange læringsprogrammer som et væsentligt udtryk for uddannelsespersonalets professionalisme,
 - d) fremlægge alle relevante oplysninger i relation til kompetence og kvalifikationer,
 - e) gennem aktiv deltagelse i deres faglige organisationer stræbe efter at opnå arbejdsbetingelser, som tiltrækker højt kvalificerede personer til professionen,
 - f) støtte enhver bestræbelse på at fremme demokrati og menneskerettigheder i og gennem uddannelse,
10. **Forpligtelse over for eleverne: Uddannelsespersonalet skal:**
- a) respektere børns, og især elevernes, ret til at nyde godt af de bestemmelser, som er fastlagt i FNs *Konvention om Børns Rettigheder* især for så vidt angår uddannelse,
 - b) beskytte og fremme elevernes interesser og trivsel og træffe enhver foranstaltning med henblik på at beskytte eleverne mod mobning og fysisk eller psykisk misbrug,
 - c) tage alle mulige skridt til at beskytte eleverne mod seksuel misbrug,
 - d) udvise passende omhu, flid og diskretion i alle forhold, som vedrører elevernes trivsel,
 - e) hjælpe eleverne med at udvikle værdier, som er i overensstemmelse med internationale menneskerettigheder,
 - f) opretholde et professionelt forhold til eleverne,
 - g) bekræfte hver enkelt elevs individualitet og særlige behov samt yde vejledning og opmuntring til hver enkelt elev, så denne bliver i stand til at realisere sit fulde potentiale,
 - h) give eleverne en følelse af at være en del af et samfund med fælles engagement og med plads til alle,
 - i) udøve autoritet med retfærdighed og medfølelse,
 - j) sikre, at det privilegerede forhold mellem lærer og elev ikke udnyttes på nogen måde, og især ikke til at missionere eller med henblik på at skaffe sig ideologisk kontrol.
11. **Forpligtelse over for kollegerne: Uddannelsespersonalet skal:**
- a) fremme kollegialitet blandt kollegerne ved at respektere deres professionelle ståsted og opfattelser og ved at være parat til at tilbyde råd og hjælp, især til kolleger, som står ved begyndelsen til deres karriere eller som er i praktik,
 - b) sikre fortrolig behandling af oplysninger om kolleger, som man er kommet i besiddelse af i forbindelse med sit arbejde, medmindre der eksisterer en særlig tvingende grund til at bryde fortroligheden, eller såfremt loven kræver det,
 - c) hjælpe kollegerne i forbindelse 'peer review' procedurer, som er aftalt mellem arbejdsgiverne og uddannelsespersonalets faglige organisationer,
 - d) beskytte og fremme kollegernes interesser og trivsel og beskytte dem mod mobning og mod fysisk, psykisk eller seksuel misbrug,
 - e) sikre at samtlige midler og procedurer til gennemførelse af denne erklæring gøres til genstand for grundig diskussion i hver enkelt national organisation med henblik på at sikre den bedst mulige anvendelse,
12. **Forpligtelse over for ledelsespersonale: Uddannelsespersonalet skal:**
- a) være vidende om deres lovmæssige og administrative rettigheder og ansvar og skal respektere bestemmelserne i de kollektive overenskomster og bestemmelser vedrørende elevernes rettigheder,
 - b) efterleve rimelige anvisninger fra det administrative personale samt have ret til at stille spørgsmål til sådanne anvisninger gennem en klart fastlagt procedure.
13. **Forpligtelse over for forældrene: Uddannelsespersonalet skal:**

- a) anerkende forældrenes ret til via faste kanaler at få adgang til konsultation vedrørende deres børns trivsel og udvikling,
- b) respektere forældrenes retmæssige myndighed, men skal ud fra et professionelt synspunkt yde rådgivning om, hvad der bedst tjener barnets interesser,
- c) tage alle nødvendige skridt til at opmuntre forældrene til aktivt at involvere sig i deres børns uddannelse og til aktivt at støtte læringsprocessen ved at sikre, at børnene undgår former for børnearbejde, som ville kunne påvirke deres uddannelse,

14. Forpligtelse over for læreren: Samfundet skal:

- a) gøre det muligt for lærerne at føle sig sikre på, at de behandles retfærdigt i forbindelse med udøvelsen af deres arbejde,
- b) anerkende, at lærere har ret til privatlivets fred, til at varetage deres egne interesser og leve et normalt samfundsliv.

Vedtaget af Education Internationals
tredje verdenskongres på mødet i
Jomtien, Thailand, fra 25. til 29. juli,
2001.